

La Berta sempre esclafava el nas contra els vidres del cotxe i feia dos ulls com dues taronges per no perdre's ni un detall del paisatge que rodejava Viladecavalls; mentrestant esperava, impacient, l'últim revolt on els esperaria en Lladruc fins arribar a l'era de casa l'àvia... Era una de les coses que més li agradava a la Berta: anar a veure l'àvia. I és que l'àvia Roser era tan dolça i simpàtica... sempre l'omplia de petons i abraçades, i preparava els canelons més bons del món.

L'àvia Roser vivia tota sola a la Tarumba, en una de les masies més velles que hi ha a Viladecavalls; una masia perduda enmig d'un gran bosc de pi vallesà i rodejada d'horts i camins que entren i surten. Era la masia on havia crescut la mare de la Berta, i on ja hi havien viscut els rebesavis.

Bé, l'àvia Roser no hi vivia tota sola... hi vivia juntament amb en Lladruc, el gos més llepador i juganer que mai haguéssiu vist. A la Berta li encantava de jugar amb ell. Se n'anaven tots dos sols bosc endins per buscar el millor lloc per a fer-hi un cabana, o per jugar a "indis i vaquers"; o a "fet i amagar".

I vet aquí un dia, que tot jugant amb en Lladruc la pilota va anar a petar a una part de la masia on la Berta no havia estat mai. Eren els antics estables on guardaven i criaven els cavalls l'avi i l'àvia, però d'ençà de la mort l'avi només l'havien fet servir com a habitació dels mals endreços.

La Berta va començar a encuriosir-se. Què hi devia haver? Segurament una pila d'andròmines plenes de pols i recobertes de tela d'aranya... Però, i si hi trobava les nines de la mare? La mare li havia dit que n'havia tingut moltes que li havia fet l'àvia Roser amb draps vells... O, i si hi trobava un àlbum de fotos esgrogueïdes on hi sortís la mare quan era petita o l'avi i l'àvia quan eren joves?; O potser hi trobaria un rellotge de paret desgavellat a qui se li hauria de donar corda per sonar les dotze; O una ràdio vella que encara funcionés?!?...

La seva curiositat va poder més que la seva prudència, i va obrir la porta. Aquella porta grinyolava com la de les pel·lícules. Quan va ser a dins va obrir el llum. Una bombeta de poca llum il·luminà l'antic estable i va poder veure què hi havia a dins: en un racó hi havia moltes eines velles que deuriem servir per conrear; en un altre racó hi havia quatre bótes de vi plenes de pols i sis o set garrafes al costat; Al costat mateix hi havia un armari gegant amb moltes sanefes de fusta molt fosca. I al fons de tot, a sobre els abeuradors hi havia un bagul molt gros.

"*Aha!!*", va pensar la Berta, "*Un bagul ple de sorpreses...*". Entrà a poc a poc per no entrebancar-se amb res i es dirigí fins a l'abeurador... El va obrir a poc a poc... Estava ple de disfresses d'indis, de vaquers, de princeses, de soldat, de pastoret..., i entremig d'aquestes hi havia tres nines de drap, dos ninots de fusta i un cavall de cartró amb rodetes que tenia dos caps.

"*Mmmm quin cavall de cartró més curios...*" - pensà la Berta, que aviat el deixà a un costat i començà a emprovar-se totes les disfresses

del bagul. I quan s'estava emmirallant amb un vestit d'índia s'adonà d'una cosa molt, molt estranya. Una cosa fora del normal: aquell cavallet de cartró s'estava movent tot sol sense que ningú l'empentés...

"Ohhh!"... La Berta es quedà glaçada de por. Immòbil i garratibada com un bloc de gel. No deixava anar ni un alenada d'aire, quan sentí una mena de murmuregi:

- *Corre, abans que tanqui la porta; i mira de no entrebancar-te.*
- Va dir algú amb una veu molt prima.
- *És que no hi veig gaire bé!...* - va respondre una altre veu més gruixuda.
- *Tsssst!!!, que potser ens està mirant; calla i afanya't, tanoca!*

I la Berta anava mirant com aquell cavallet de cartró de dos caps anava rodant a poc a poc cap a la porta fins que topà contra el cantell d'un bóta de vi, i es quedà parat en sec.

- *Tros de tanoca, que no ho has vist?!?*- va fer la veu prima.
- *Els ulls se m'han d'acostumar a la claror...*- Replicà l'altra.
- *Calla, que ens està mirant!*

De cop es féu el silenci. La Berta estava rígida com un pal d'escombra i pàl·lida com un got de llet. I si l'envestia? O li clavava un còssa al cul d'aquestes de blau de mes i mig?

Al cap d'un estona d'un llarg silenci, es va refer i va pensar: "Un cavall de cartró de tres pams d'alçada, al cap i a la fi, què li podia fer? Si li tirava una còssa, ella també s'hi podria tornar. O si li mossegava el dit del peu, al cap i a la fi només li aconseguiria arrencar l'ungla..."

Així que s'encebà de valor, agafà una forca i es dirigí cap al cavallet de cartró. Se'l mirà i remirà de prop, i li féu una punxadeta.

- *Ai, ai, ai...* - va fer la veu prima.
- *Ho, ho, ho,...* - va fer la gruixuda, escapant-se-li el riure per sota el musell.
- *Ai, ai, ai, nena malcarada!; que t'hem fet res, nosaltres ?* - Quan es girà un dels dos caps en direcció la Berta.
- *Així... no ets de cartró ?* - Va fer la Berta, alçant les celles.
- *A qui li preguntes ?* - va fer la veu prima.
- *Segurament que m'ho pregunta a mi.* - Va fer la veu gruixuda girant el cap vers la Berta.
- *Vols posar-te cap allà, babau; l'estava mirant jo primer...* - Va intentar fer un cop brusc per posar la cua... Bé la cua... El cert, és que no tenia cua. Eren dos busts enganxats; enlloc de tenir cul i cua, en cada extrem del cavall hi havia un cap. Un era de color marró clar i l'altre de color marró fosc. Un tenia una crinera més llisa, i l'atre la tenia arrissada.
- *Perquè sempre m'haig de quedar jo mirant enrere?* - Va dir, el cap de marró més fosc.
- *Qui sou?* - va repetir la Berta.
- *Som el Trumbot* - Van dir les dues veus a la vegada.
- *I perquè tens dos caps, Trumbot?*
- *Jo!, sóc el Trumbot!* - va fer el cap marró fosc, girant-se bruscament cap a la Berta, deixant el marró clar al revés. - *Jo*

sóc el de verit... – No va tenir temps d'acabar quan es va gria
l'altre cap.

- *Però sort en té de mi, sinó no hi seria pas del tot!*- el va tallar la veu prima.
- *Cooooommm?*- Féu la Berta.
- *Jo era jo, quan el meu amo em va clavar aquest mort aquí darre...* – va dir la veu gruixuda, girant-se altre cop.
- *Ha!, vés si tindries cap, si no fos per mi!*
- *Au, ja comences ? Si, clar gràcies a tu això, gràcies a tu allò altre, gràcies a tu allò de més enllà...*
- *Si, perquè gràcies a mi no tindries l'orella dreta; i gràcies a mi...*

La Berta no entenia res de res. Estava fascinada per aquella joguina extraordinària que anava penetrant amb una discussió pel que semblava mai acabada de gat i gos.

- *Hem, hem!* – Va fer la Berta escurant-se la gola.
- *Ai sí, preciosa...* – Va fer la veu prima del cap de color marró clar- Jo t'ho explicaré- *Mentre l'altre bust anava replicant, repetint el mateix que deia el primer.* –

***Si no fos tan despistat,
Doncs tan sols tindria un cap (x2),
No li facis gaire cas,
Que és una mica exagerat (x2).***

Doncs primer va ser la cua
Que va perdre per distret
I les mosques se'l menjaven
Amb forquilla i ganivet.

Després va ser una orella
Que va perdre en un prat verd
I ja podies dir missa,
Que no sentia res de res.

Doncs un matí de primavera
Va sortir a passejar
I en un jardí florit
El nas hi va plantar.

I l'últim va ser el dia
Que va jeure a reposar
Que quan es va aixecar
El cul s'hi va deixar!

El van portar a cal metge
Que digués la solució
Va dir que res de pastilles
Un cap nou serà millor.

Que li clavin al darrera
que miri el què li cau,
que reculli peça a peça
el què perd aquest babau!

*Si no fos, si no fos,
Si no fos, si no fos,
Si no fos, si no fos,
Si no fos tan despistat (X5)*

La Berta quedà bocabada per la història més ximple que havia sentida mai, mentre el Trumbot estava ballant una coreografia "xapussera" de "Xarleston". Com es podia ser tan distret?..

De sobte, va sentir la veu de la seva mare que l'estava cridant. "– Berta, on ets filla meva? A dinar!"

En Lladruc va sortir bordant de l'estable i ràpidament vingué la mare.

- *Què hi fas aquí enraonant tota sola? I aquests vestits?, però si vas disfressada tota d'índia...Són els meus vestits de quan era petita... ets una remenetes!.. Au va anem que l'àvia ens ha preparat canelons i ara fumegen de bons que són...*

Però la Berta restava immòbil observant en Trumbot que s'havia quedat talment de cartró pedra, talment com si fos una joguina sense vida...

- *Mare, aquest cavall parla de debò...*
- *Au, va, no diguis més ximpleries...- Li va dir posant-se-la a coll i marxant tancant el llum i marxant de la sala.*
- *Mare, que t'ho dic de debò! Es diu Trumbot, i té dos caps que parle...*

La seva conversa cada cop s'allunyava més, fins que molt enllà se sentí la porta de casa l'àvia Roser que es tancava; i tot l'estable va restar altre cop en un profund silenci.

Fi

*Roger Canals
Viladecavalls, 2003*